

รักกับชัง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๐

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันเป็นอย่างนั้นเอง โลกธรรม ๘ ใด เราว่าศาสนานี้พวกเราเข้าใจ มองปัญหาตรงนี้ผิดว่าทำดีแล้วต้องได้ดี แบบดีที่เราคิดกันไง แต่เราก็อยังยืนยันประจำว่า ทำดีนี้ต้องได้ดีเด็ดขาด !

พระพุทธเจ้าสอนว่า ”ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

แต่ความดีนี้ เราให้ค่าความดีกันผิดไปเอง เราให้ค่าความดีว่า ความสะดวกสบายนั้นเป็นความดี ความยกย่องสรรเสริญไม่ใช่ความดี แต่เราว่าเป็นความดีไป

แต่เรากลัวมากเกินไป ใครมาชมว่าหลวงพี่ดี หลวงพี่ควรมองเลย ใ้อดีจริงไม่ดีจริงมันเรื่องของเรา ให้เขามาชม คนมาพูดเพื่อหวังประโยชน์ เขาต้องพูดว่าเราดี เขาจะพูดเลยว่า เราดีอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ก็เคลิ้มนะ ทุกคนจะเคลิ้ม ถ้าไม่มีสติจะเคลิ้มทันทีเลย เรากำลังมองว่าตรงนั้นเป็นความดี แต่ไม่ใช่ความดีเห็นไหม

ความสุขในโลกนี้ไม่มีหรอก มันมีพระมาหาเราองค์หนึ่ง เขาบอกเลยเขามีแฟนแล้ว เขามาบวช ๑๕ วัน แล้วเขาก็มาได้ ๒ ปีแล้ว แฟนเขามาหาใจ “โอย!! ความสงบนี้หาได้ยากนะ โยมต้องหาความสงบเอาสิ” เขาว่าเลยนะ เขาเข้าใจว่าการติดสมาธินั้นเป็นนิพพานแล้วนั้นนะ เราฟังแล้วโอย อยากจะฆ่า เขาว่าเป็นความสงบไป แต่เป็นความสุขมาก

เขาบอกว่า “ขณะนี้พองหมด ขนพองสยองเกล้า”

อันนี้เป็นปิตินะ ปิติธรรมไป ธรรมปิติ เวลาเราเกิดความสงบ ขนจะพองแล้วตัวจะใหญ่ มีความสุขมากเลย เห็นไหมแค่นี้พระองค์นั้นเข้าใจว่าอันนี้ไม่นิพพานก็เป็นนิพพานแล้วนั้นนะ เขาถึงได้กล้าพูดกับแฟนเขาใจ ความสงบนี้หายากมาก โยมต้องไปหาเอาสิ

(หัวเราะ) แพนเขามาหาแล้วจะให้สึก... เห็นไหม แล้วก็มาพูดกับเรา แล้วเขาก็พูด โอ้โฮ ... ชมใหญ่เลยนะ เราสงสารไง เราสงสาร เราก็เลยเอาเทปให้ฟัง ที่แรกจะไม่ให้ คิดว่า พระจากกรุงเทพฯมา คงจะแบบว่าปฏิบัติไม่เป็นหรอก แล้วเทปเราคงจะฟังไม่ได้เรื่อง แต่เราก็ยังให้ไป

นี่จะบอกว่า ความสุขแท้เห็นไหม เราจะยกตัวอย่างให้ดู คนแก่ไปจิมๆ ขนาดนี้ยังเคลิบเคลิ้มไปหลงไหลว่าอันนี้เป็นถึงนิพพานแล้ว ทั้งๆ ที่มันไม่ใช่ซะ มันเป็นแค่จิตสงบ เห็นไหม ถึงว่าความสุขอื่นใดเท่ากับความสงบไม่มี ความสุขในโลกนี้ไม่มีหรอก ความสุขแท้ๆ คือความสงบ ความอึดใจ ใจที่ไม่ดิ้นรน

เห็นไหมเมื่อก็รถไปชน เราตกใจเลย เพราะอะไร แล้วทุกข์มาก เพราะอะไร เพราะเอาใจไปไว้ที่ตรงนั้น ไม่ได้เอาใจไว้ที่ใจตัว ใจตัวไม่ได้อยู่ที่ใจตัวนะ ใจตัวไปอยู่ที่วัตถุที่เราหามาเรานี้เอาใจไปไว้ที่วัตถุหมดนะ แล้วก็ไปเราร้อน เพราะนี่มันแห้งใจ หัวใจไปกองไว้ที่ตรงนั้นๆ ตรงที่ได้มา ไปกองไว้ ใจตรงนี้นี่มันก็เราร้อน ถ้ามีความสงบมันดึงกลับมาหมดเลย

เอ็งก็อยู่ส่วนของเอ็งสิ หัวใจข้างสงบ ข้างอึด ข้างสบาย นั่นคือความสุข ไม่เอาใจนี้ไปฝากไว้กับใครหรอก เราถึงได้ว่า ถ้าพูดเมื่อก็แล้วจะพูดด้วยว่า “ที่ไหนมีรักที่นั่นมีทุกข์” แล้วมีจริงๆ มีความรักแล้วมีทุกข์นะ

ไอ้โคง ไอ้वानทุกข์ไม่ทุกข์ รักไม่รัก แล้วก็ปากแข็ง ผู้ร้ายปากแข็งนะ มีลูกไม่รัก มันหรอก เลี่ยงไปตามหน้าที่ ลองเขาจับไปเรียกค่าไถ่วิ่งจู้จๆ ไปหาเลยล่ะ ปากก็พูดว่าไม่รัก ก็เลสมันป้องกันตัว ๒ ชั้นนะ ลูกก็ผูกใจจะขาดอยู่นะ แต่เวลาคุยกันนะ

“เรารู้ทันนะ เราก็ไม่รักลูกหรอก ลูกเราก็เลี่ยงตามหน้าที่”

ไอ้ปากเรามันพูดไป ไอ้กิเลสมันคิดไปเต็มตัวแล้ว เห็นไหม “ที่ไหนมีรักที่นั่นมีทุกข์” แต่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้มีเมตตาธรรม เมตตาธรรมมันไม่ผูกมัดใจ ความรักมันยึดเป็นเจ้าของ มันยึดเป็นของของเรา ที่ไหนมีรักที่นั่นมีทุกข์

แล้วมีโกรธมีทุกข์ไหม? ถ้ามีรักมีทุกข์ แล้วถ้าเกลียดมีทุกข์ไหม? เกลียดก็ทุกข์

ที่นี้มันมองไม่เห็นใจ คุณ เห็นไหมมุกกลับ กับเมื่อนี้ว่านะ แบบว่าเราไม่รัก
หรือ เห็นไหม เราทำตามหน้าที่ แต่ความรักนี้เป็นของที่ไม่เสียหาย เราเลยดูว่าไม่น่า
เกลียด แต่ไอ้ความโกรธเวลาออกมามันน่าเกลียดมากเลย แล้วก็บอกว่า ใครมาปฏิบัติ
ธรรมนะ แล้วละความโกรธความเกลียดได้คนนั้นได้ผล ได้ประโยชน์นะ มันละไม่ได้
หรือ ละไม่ได้หรือ เพียงแต่ยับยั้งปรับเข้าไปได้พรมไป

ที่เขาว่ากันใช่ไหม ที่ว่าละความโกรธได้ ละความโกรธได้นะต้องเป็นพระ
อนาคามีนะ แล้วเอ็งเป็นพระอนาคามีแล้วหรือเอ็งถึงละความโกรธได้ แต่ยับยั้งได้หรือ
จับมันมาซ่อนเร้นได้ใจ ยับยั้งได้ ยับยั้งได้ชั่วคราว แต่ยังไม่มีความระแวกให้มันออกมา
ยังไม่ได้ไปจุดประกาย ยังไม่มีอะไรไปสปาร์คมันออกมา อันนี้มันเป็นจริตนิสัย

เช่น เราว่าหลวงปู่มั่นเป็นพระอรหันต์นะ แล้วเราก็เข้าใจกันว่าหลวงปู่มั่นนี้ดีมาก
เลย หลวงปู่มั่นบอกว่า ความทุกข์กับความโกรธอันนั้นมันไม่ใช่โกรธเป็นความมีพิษ ไอ้ที่ว่า
ความโกรธที่ผูกมัดใจ อย่างเช่น อาฆาตมาดร้าย มันทำให้เราร้อน พอเราโกรธขึ้นมาเรา
จะร้อนหมดเลยนะ เราโมโหขึ้นมาจะร้อนหมดเลยนะ แล้วเราก็ไปทำลายคนอื่น อันนั้น
มันทำลายนะ ทำลายจิตที่เครียดมากเลย ทำให้มีแต่ความทุกข์มากเลย

แต่ครูบาอาจารย์นะ โอ้โฮ!! อาการเดียวกันเลย แต่มันไม่ใช่ความโกรธ มันเป็น
เหมือนกับหมอ เหมือนผู้ใหญ่สอนเด็กใจ เด็กมันทำผิดใช่ไหม แล้วเด็กมันไม่รู้ ผู้ใหญ่
บอกเด็กว่า เด็กมันทำผิด แล้วเด็กมันก็ไม่รู้ เราก็โกรธ เราก็โมโหไป เราโมโหลูกของเรา
พอโมโหขึ้นมา เห็นไหมมันเป็นอาการของการ โกรธ

แต่ถ้าเราไปโมโหกับเรื่องความอิจฉา เรื่องความพยาบาทนะ มันเป็นการผูก
อาฆาตเป็นการทำลายกัน แต่ลูกของเรา เราคิดว่าลูกของเรา เราอาฆาตลูกเราไหม ไม่ได้
อาฆาตหรือ ไอ้โกรธอันนี้ก็เหมือนกัน มันแบบว่ามันเห็นลูกศิษย์หรือเห็นชาวพุทธเรา
ทำความผิด มันอาการแสดงออกมาชี้ให้เห็นว่า ผิดถูกด้วยความรุนแรง คนมันไม่ฟังไป
พอฟังแล้วว่าอันนี้เป็นความดูเห็นไหม ความดูอันนั้นไม่เป็นพิษเลย เป็นยา เขานิดยา

“เข็มแทงเข้าไปในเนื้อเจ็บไหม”

“เจ็บ”

“แล้วทำไมอยากให้แทงล่ะ”

“เพราะอยากให้โรคหาย”

“แต่ถ้าเราโดนตี โคนทำร้ายร่างกายกัน เจ็บไหม”

“เจ็บฟรีๆ”

“ต่างกันไหม”

นี่เราจะชี้ให้เห็นว่า อาการของความโกรธ อาการของความโกรธนะ อาการนี้มันเป็นภรา ะเวง เป็นอาการ เป็นจิตนิสัยที่จะลบล้างให้เป็นดีไปเลย มันหายาก ฉะนั้นไม่ต้องไปคิดเสียใจ ใจ อย่างเช่น ร่างกายของเรานี้เราเป็นโรค แล้วเรารักษาโรคหาย ร่างกายของเราก็คงเป็นร่างกายของเรา ร่างกายเรานี้เป็นโรค แล้วเรารักษาโรคหาย ร่างกายเรานี้ก็ต้องเปลี่ยนรูปแบบไปด้วยหรือ?

จิตนิสัยมันพามาเป็นชาติๆ มันซับซ้อนมามากนัก แม้แต่พระสารีบุตรยังมีจิตนิสัยเป็นอย่างนั้นเลยเห็นไหม กระโดดข้ามคลองที่ว่าเป็น พระสารีบุตรนะ อันนี้เป็นจิตนิสัย ใครจะว่าไปนี่ ปล่อย ! เราไม่ไปเคียดร้อน แต่เราต้องมาดูที่ใจว่าเราเป็นอย่างนั้นไหม ถ้าโกรธถ้าเกลียดอย่างนี้มันไม่ถูกต้อง เราค่อยละค่อยวางใจ เห็นไหม ถึงว่า

“ที่ไหนมีรักที่นั่นมีทุกข์ ที่ไหนมีโกรธมีเกลียดที่นั่นก็มีทุกข์”

แต่อาการต่างกัน เราพูดเห็นไหม รักกับเมตตาก็ต่างกัน

การโกรธ การเกลียด กับการชี้บอกความถูกผิด พระมาเรายังพูด เขามาพูดเรื่องนี้ให้เราฟัง เราบอกเลยล่ะ สังคมไทยเสีย ก็เสียเพราะเรื่องนี้ ชาวพุทธ ทุกทะเบียนบ้าน มันใช้ศาสนาพุทธในทางที่ผิดใจ ว่าอย่างนั้นเลยนะ ใช้ศาสนาพุทธในทางที่ผิด ผิดตรงไหน ผิดที่เวลาเราโกรธนะ เวลาแสดงออกเขาว่าโกรธเกลียดซะใหม่ ว่าเป็นคนมีอารมณ์มาก ต้องเก็บไว้ให้เรียบร้อย แล้วเวลาทำอะไรก็บอกว่า ไม่เป็นอะไร ฉันทิ้งปล่อยวางเห็นไหม สังคมเดี๋ยวนี้มันชั่ววูบ

“ต้องเป็นดี ต้องเป็น ต้องเอ็ด ต้องว่า ถ้าคนนั้นผิดนะ”

“ถ้าคนนั้นถูกเราก็ต้องชมเชยสิ”

แต่ที่พอคนนั้นผิดก็ปล่อยกันๆ ปล่อยกันนะ เพราะอะไร ก็เพราะเวลาปล่อย ก็เพราะตัวเองไม่เอาถ่าน เราไม่ได้ปล่อยนะ เราเป็นชาวพุทธนะ เราปฏิบัติไปถึงขั้นปล่อยวางแล้ว(หัวเราะ) เราเป็นชาวพุทธเห็นใหม่ เอาศาสนามาอ้าง เอาศาสนามาขาย เอาศาสนามายกสถานะ ของตัวเองว่าตัวเองทำถูกต้องไง นี่กิเลสมันหลอกชาวพุทธ

เราจะบอกว่าชาวพุทธที่เสียอยู่ เสียตรงนี้ เราเอาเรื่องศาสนาพุทธมาแอบอ้าง มาใช้กินใจ ใช้ตามกิเลส เอากิเลสมาปั้น เอาศาสนามาใช้หลอก แล้วจะทำให้สุขอย่างไรล่ะ อาการข้างนอกเป็นอาการข้างนอก

พระพุทธเจ้าสอนเลย “ความสุขจริงๆ มันลงที่หัวใจของเราละ”

วัตถุนี่เป็นปัจจัย ๔ เครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ เราไม่ติดกับสิ่งภายนอก แต่เราต้องหามาเพราะเราต้องอาศัยอยู่ เราไม่อาศัยไม่ได้ เพียงแต่เราไม่ติดมัน ไม่ตกใจ ไม่กระวนกระวายไปกับเขาเท่านั้น ใจ มีมากมีน้อยเราก็รักษาของเราไว้ใจ แล้วเราก็มาชำระให้ความสุขแท้เข้ามาในใจของเราใจ ความสุขแท้ พอเราอยู่อย่างนี้ ความสุขแท้ กิเลสมันจะย้อนกลับมา ความสุขแท้ที่ทำมาแสนยาก คุณ ทำดีไม่เห็นได้ดีเลย

ยกตัวอย่างเห็นใหม่ แต่ไอ้ที่ว่าพระปฏิบัติดี พระทำตัวดีเพราะมีคุณค่า เขาถึงหันมามองและเขาถึงหันมาเล่น หันมาเล่นเลยนะ เพราะการยอมรับของกิเลส กิเลสจะยอมรับให้คนอยู่บนหัวคนยากมาก เราถึงยกพวกกิจกรรม พวกนักวาด ต้องตายแล้วนะ ภาพเขียนจึงมีราคา ถ้ามีชีวิตอยู่ไม่ค่อยมีราคาหรอก เพราะมันไม่ยอมรับคนคนนั้น ยกเว้นแต่หลวงปู่แหวน ครูบาอาจารย์ สร้างสมบุญญาบารมีมาจนแม้มีชีวิตอยู่คนก็ยอมรับ

การมีชีวิตอยู่แล้วยอมรับนี้หายากนะ ส่วนใหญ่จะชมกันตอนตายไปแล้ว คนตายนี้ดีทุกคน ประเสริฐเลิศเลอเลย แต่ตอนอยู่ไม่มองหน้ามัน กิเลสมันเป็นอย่างนั้น เราถึงบอกว่า คำว่ากิเลสมันเป็นอย่างนั้น เราก็ย้อนกลับมาสอนใจใจว่า คนเขาจะชมเราดี คนเขาจะยอมรับเรา ไม่มี ถึงจะดีจริงๆ นะ เขาจะพูดไว้ข้างหลัง

สังเกตได้คนดีเขาจะชมกัน คนนั้นดีนะ คนนี้ดีอย่างนั้นอย่างนี้ ต่อหน้าจะบอกว่า เอ็งดี..มันพูดไม่ได้ อย่างเช่น ลูกกับพ่อแม่ ลูกจะพูดว่ารักพ่อแม่นี้ไม่มีหรอก ไม่มีหรอก เห็นหน้าแม่แล้วมันจะวิ่งหนี แต่ถามมันสิ รักไหม รัก แต่มันพูด พูดไม่ได้ ก็เลสมันไม่ยอม ก็เลสนี้มันถือมัน มันทิวี่ว่าตัวตัวมันเองยอดที่สุด แม้แต่พ่อแม่ รักพ่อแม่มันก็ยังไม่พูดว่ารักพ่อแม่ละ ยกเว้นบางครอบครัวสนิทกันจะคุยกัน รักกัน แต่ความจริงให้ลูกไปบอกพ่อแม่ว่ารักพ่อแม่มีเด็กคนไหนทำได้บ้าง มีคนไหนบอกแม่ๆ หนูรักแม่ มีไหม มีแต่เด็กมันพูดกัน ผู้ใหญ่นี้พูดไม่ออก

นั่นนะกิเลสในใจเรา เราไปมองกลับมาว่าทำไมเราทำดีแล้วไม่ได้ดีใจ เราจะชักมาตรงนี้ใจ เราว่าเราทำดีแล้วทำไมไม่ได้ดี ได้ ! หนึ่งเราไม่หลอกตัวเราเอง จิตใจที่บริสุทธิ์ สดบริสุทธิ์เข้าไปแล้วองอาจกล้าหาญ เราไม่มีแผลในหัวใจ เราเข้าไปหนองอาจกล้าหาญเลย เห็นไหม

ความสุขอันแรกคือว่าเรานี้เป็นคนกล้าหาญ เรานี้เป็นคนเข้าได้ทุกสังคม เราไม่กลัวใคร เห็นไหม เราไม่กลัวใครในหัวใจนะ แต่ถ้าคนมีความผิดในหัวใจ เข้าที่ไหนมันจะมีการหลบๆ ซ่อนๆ มันไม่กล้าสู้หน้าสังคม เห็นไหมนี่ความสุขอันแรก

แล้วความสุขอันต่อไป เราก้ไม่มีโทษใจ เราไม่ทำความผิด โทษมีไหม? แต่ไอ้การที่เขาจะยอมรับเรา อันนั้นเป็นवासนาบารมีนะ หายากมาก วาสนานี้คนที่เขาจะยอมรับกันหายากมาก

ดูอย่างเช่นครูบาอาจารย์เราสิ พระอรหันต์นี้มีมากมายเลย เช่น งานหลวงปู่กิม ว่าเป็นพระอรหันต์นะ เป็นพระอรหันต์เลย เพราะหลวงปู่คุยบอกไว้ เวลาไปบอกให้โยมฟังเลย วันนั้นเอาดอกไม้จันทน์ไป พอไปนะ จะไปวาง โยมบอก ออย่าง ออย่างงนะ เอามา นี่เอามาใส่ถาดแล้วเอาไปแจกกันไง เราจะเอาไปวางเขามาขอเอาไปใส่ถาด เอาถาดมาให้เลย แล้วเอาไปแจกกันต่อ เพราะว่าของไม่ค่อยมี เห็นไหมนั่นขนาดพระอย่างนั้น มันมีชื่อเสียงในสังคมภายในใจ ของไปทุกอย่างเป็นประโยชน์หมด ดอกไม้จันทน์เราเอาไป เราจะเอาไป พวกนี้อธิษฐานแล้วจะเอาไปวาง โยมก็ขอเลย ใส่ถาดแล้วก็เอาไปแจกโยมต่อไป ได้ประโยชน์หมด เอาไปได้ประโยชน์หมด นี้จะบอกว่าการยอมรับใจ

แล้วพระเราดีๆ ตายในป่าก็เยอะ ที่ออกมาแล้วจะให้โยมยอมรับมันต้องมีวาสนา บารมีนะ การสร้างสมมาพอสมควร อย่างเรานี้อาแค่มีความสุข เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วอยู่กับความสุขของเราละ แล้วเราเป็นไปของเรา เรามีความสุขก็พอกันแล้ว เราต้องดีใจว่าเราพบยาอย่างประเสริฐ ธรรมะนี้ ธรรม โอสณีนียอดเยี่ยม ยอดเยี่ยมจริงๆ เลย แต่ทุกคนมองข้ามนะ

อย่างที่ว่าเมื่อกี้นี้ ถึงจะเอามาใช้ก็เอามาใช้หนุณกิเลสของตัว ไม่ได้ใช้จำกัดกิเลสของตัวเลย เอามาใช้หนุณกิเลสจะให้มันพองขึ้นอีกนะ เพราะว่าเราเป็นชาวพุทธ เราขึ้นมาเจอสมบัติอันประเสริฐ เราควรจะได้ดื่มได้กินธรรมะของพระพุทธเจ้า เราควรจะปฏิบัติตัวของเราเป็นคนดี ทุกข์ยากอย่างไรก็ฝืนก็ทนเอา ต้องทนนะ ยามันขม ทนแล้วเราจะได้เป็นคนประเสริฐไง โยมก็ทน พระก็ทน เราก็นทนนะ อยู่ดีๆ ก็มาเรียกตั้งค่านี้นทน ไหม ทน ! ต้องทนเอา ทนเพื่อความดีไง ความดีมันทำยาก (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านั้น)